

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології
Кафедра психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи

СИЛАБУС
з дисципліни
Основи наукових досліджень

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Основи наукових досліджень
Викладачі	Рухзевич Ірина Леонідівна
Профайл викладачів	http://.kpnu.edu.ua/
E-mail:	rudzevych@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/enrol/index.php?id=489
Консультації	понеділок

2. Анотація до курсу

«Основи наукових досліджень» є вибірковою дисципліною професійної підготовки, на вивчення якої передбачається 90 год., з яких для денної форми навчання: 30 аудиторних год. (14 лекційних год., 16 год. практичних занять), 60 год. самостійної роботи; для заочної форми навчання: 12 аудиторних год. (6 лекційних год., 6 год. практичних занять), 78 год. самостійної роботи.

За результатами навчання здобувач вищої освіти оволодіє основними компетентностями, необхідними для:

- проведення наукових досліджень та використання методології проведення наукових досліджень.
- оволодіння методикою написання і оформлення студентських наукових робіт.

3. Мета курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є дати систему знань про основні етапи науково-дослідної роботи (НДР) – освоєння проблеми і постановка задачі, методи дослідження і поглибленої розробки, оформлення і захист результатів, а також про форми організації та проведення НДР у нас країні та закордоном.

4. Основні підходи до вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни ґрунтується на партнерській співпраці викладача і студента, особистісно-орієнтованому підході до освіти, принципі систематичності та послідовності в освіті, аналітико-синтетичній професійно спрямованій діяльності здобувача вищої освіти.

5. Результати навчання

За результатами вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

1. терміни та поняття науково-дослідної роботи, класифікацію науково-дослідних робіт;
2. види та напрямки наукових досліджень у галузі;
3. інформаційні основи науково-дослідної роботи, методи пошуку наукової інформації;
4. алгоритм побудови наукового дослідження;
5. поняття про об'єкт і предмет наукових досліджень;
6. методологію наукових досліджень, характеристики і можливості використання педагогічних і супутніх методів наукового дослідження при виконанні науково-дослідницької роботи;
7. етапи, види, структуру і тривалість педагогічного експерименту;
8. способи формування груп для проведення педагогічного експерименту
9. особливості і алгоритм оформлення наукової роботи

вміти:

1. користуватися сучасними джерелами наукової інформації;
2. ставити мету, визначати завдання і гіпотезу досліджень;
3. планувати та проводити експеримент;
4. обробляти отримані дані за допомогою методів математичної статистики, оформляти роботу згідно вимог, що пред'являються, готувати доповіді, тези та матеріали статей;
5. застосовувати у практичній діяльності отримані знання, використовувати педагогічні і супутні методи наукового дослідження у написанні кваліфікаційних робіт з фаху.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	1	1
Семестр вивчення	2	2
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	30	16
Лекційні заняття	14	6

Практичні заняття	16	6
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	60	78
Форма підсумкового контролю	залік	залік

7. Організація навчання.

Навчальна програма дисципліни передбачає вивчення 7 тем, кожна з яких розглядається на лекційних і практичних завданнях (для студентів денної форми навчання) і передбачає попереднє оволодіння знаннями і вміннями з дисциплін «Філософія», «Логіка», «Етика» і «Естетика».

Організація навчання передбачає цілеспрямовану самостійну роботу студентів, виконання практичних завдань аналітичного, узагальнюючого професійно спрямованого характеру.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Методологія, теоретичні та експериментальні методи наукових досліджень

Тема 1. Визначення науки. Методологія наукових досліджень. (2 год. лк, 2 год. практ. зан.). Мета і задачі дисципліни. Зміст курсу і зв'язок з іншими дисциплінами. Значення курсу для формування творчої активності фахівця. Визначення понять «методологія», «методологія науки». Функції і основні завдання методології. Рівні методологічного пізнання.

Тема 2. Класифікація наук. (2 год. лк, 2 год. практ. зан.). Два аспекти в розвитку природи: в елементах(дискретні види матерії) у цілому. Методологічні принципи побудови класифікаційної схеми: принцип субординації; принцип об'єктивності; принцип розвитку. Базисні науки і надбудови. Інтеграція і диференціація наук. Елементи науки. Знання і пізнання. Почуттєве і раціональне пізнання. Поняття. Визначення понять. Судження. Умовивід. Мислення. Наукова ідея. Гіпотеза. Закон. Парадокс. Теорія. Аксиома (постулат). Методологія.

Тема 3. Бібліографічні методи пошуку та вивчення наукової інформації. (2 год. лк, 2 год. практ. зан.). Класифікація науково-інформаційного пошуку. Суть фактологічного, концептуального, документального, аналітичного бібліографічного пошуку. Пошук наукової інформації в бібліографічних покажчиках та реферативних журналах. Види бібліографічних покажчиків. Реферативні журнали. Пошук наукової інформації в каталогах бібліотек. Види бібліотечних каталогів: алфавітний, систематичний, предметний. Методика

вивчення літературних джерел. Суть хронологічного, зворотно-хронологічного і порівняльно-хронологічного способів вивчення наукової інформації. Форми запису наукових літературних джерел: цитування, план, тези, конспект, зведений конспект. Використання комп'ютерних технологій в наукових дослідженнях.

Тема 4. Методи наукових досліджень. (2 год. лк, 2 год. практ. зан.). Метод і методика. Загальні, загальнонаукові і спеціальні методи. Спостереження, порівняння, рахунок, вимір, експеримент, узагальнення, абстрагування, формалізація, аналіз і синтез, індукція і дедукція, моделювання, ідеалізація, ранжирування. Аксиоматичний, гіпотетичний, історичний і системний методи. Рівні наукового пізнання: емпіричний; експериментально-теоретичний; теоретичний; метатеоретичний.

Тема 5. Наукове дослідження.. (2 год. лк, 2 год. практ. зан.). Класифікація наукових досліджень. Наукове направлення. Комплексна проблема, проблема, тема, наукові питання (задачі). Вибір теми наукового дослідження. Визначення мети, завдання, об'єкта та предмета наукового дослідження. Ціль наукового дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Розробка гіпотези наукового дослідження. Оцінка доцільності проведення дослідження. Етапи науково-дослідної роботи.

Тема 6. Методика наукових досліджень. (2 год. лк, 2 год. практ. зан.). Експериментальні дослідження. Класифікація і структура експерименту. Планування експерименту. Багатофакторне планування. Оформлення результатів дослідження. План наукового дослідження. Апробація та впровадження результатів наукового дослідження.

Тема 7. Оформлення наукової роботи. (2 год. лк, 4 год. практ. зан.). Мова і стиль наукової і методичної роботи. Оформлення текстового матеріалу наукової роботи. Структура наукової роботи. Оформлення і зміст розділів наукової роботи. Бібліографічний опис науково-методичної літератури. Подання табличного матеріалу в науковій роботі. Подання ілюстративного матеріалу в науковій роботі.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Баскаков А.Я. Методология научного исследования: учебное пособие. Киев: Наука, 2002. 214 с.

2. Білуха М.Т., Методологія наукових досліджень. Київ: Наука, 2002. 479 с.
3. Босенко А.І., Вержиковська О.М., Гаврилов О.В., Гурський В.А. Науково-дослідна діяльність в галузі освіти: навчально-методичний посібник / за ред. П. Д. Плахтія. Кам'янець- Подільський: ПП "Медобори-2006", 2014. 160 с.
4. Важинський С.Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
5. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень. Київ: Центр навчальної літератури, 2004.– 376 с.
6. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: навч. Посібник. Київ : ВД „Професіонал, 2005. 240 с.
7. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: [навч. посібник] / І.С. П'ятницька-Позднякова. – К.: 2003. – 116 с.
8. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень : підручник. Київ : Знання, 2005. 309 с.

Додаткова література:

1. Про інформацію: Закон України // www.liga.kiev.ua
2. Про науково-технічну інформацію: Закон України // www.liga.kiev.ua Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України // www.liga.kiev.ua
3. Про освіту: Закон України // www.liga.kiev.ua
4. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій. Київ: Академвидав, 2004. 208 с.
5. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: ВД «Слово», 2004. 240 с.
6. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ : Знання-Прес, 2003. 295 с.

Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

8. Вимоги до оцінювання

Поточне оцінювання здійснюється на підставі якісного аналізу теоретичних знань здобувача вищої освіти, виконання студентом практичних завдань та самостійної роботи. Враховується рівень сформованості програмних компетентностей навчання, що містяться в освітній програмі.

Кількісне оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (80 балів)		Самостійна робота (20 балів)	Сума
Поточний контроль	МКР	20 балів	100
40 балів	40 балів		

9. Політика курсу.

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях – 12.

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Модульна контрольна робота (МКР – 40 балів)

МКР передбачає перевірку знань і вмінь студентів з дисципліни. МКР містить теоретичні та практичні завдання. Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі студенти. Позитивна оцінка за МКР не покращується. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а

також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість, ліквідація якої є обов'язковою.

Самостійна робота (20 балів)

Контроль за самостійною роботою здійснює викладач на практичних заняттях та консультаціях. Студенти для виконання завдань самостійної роботи заводять окремий зошит.

Семестровий залік

Якщо студент виконав всі завдання практичних занять, звітував на консультаціях чи заняттях про результати самостійної роботи, то він одержує залік. Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком навчального процесу. Після цього вони усно відповідають на питання до заліку.

Вивчення дисципліни передбачає академічну доброчесність викладача і студентів; вміння студентів бути самостійними, незалежними, креативними при виконанні самостійних завдань.